

**Apelul propunerilor de proiecte din cadrul Apelului II al Programului LEADER
APEL LOCAL NR.1/2025
pentru susținerea dezvoltării locale în cadrul Asociației Grupul de Acțiune Locală
„VALEA NISTRULUI DE JOS” pe teritoriul
com. Palanca, com. Tudora, s. Crocmaz, s. Olănești, s. Căplani, s. Carahasani, s. Răscăieți,
s. Antonești, s. Purcari**

REGULI DE PARTICIPARE

Programul de finanțare a proiectelor pentru dezvoltarea zonelor rurale este implementat de Asociația Grupul de Acțiune Locală (în continuare GAL) „VALEA NISTRULUI DE JOS”, în cadrul programului Apelului II al Programului LEADER: Comunități Locale, finanțat de MAIA, în parteneriat cu UE.

1. Partenerii strategici ai Fondului sunt Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare din Republica Moldova, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură și Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova și UE. Informații cu caracter general

Abordarea LEADER în Moldova a devenit un instrument de politică publică privind dezvoltarea rurală în 2020. Faza pilot a Programului național LEADER (PL) a fost lansată în 2022 cu finanțare pentru 37 GAL-uri prin intermediul FNDADMR, gestionat de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură (AIPA). În cadrul fazei pilot a PL, SFPL și-a luat angajamentul de a oferi suport principalelor părți implicate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), AIPA și Rețelei Naționale LEADER (RNL) pentru asigurarea unui mediu favorabil de instituționalizare LEADER. În 2023 prioritatea SFPL în MD este finalizarea procesului de instituționalizare a abordării LEADER și consolidarea actorilor-cheie (GAL-uri, RNL, MAIA și AIPA), precum și pregătirea pentru faza de înrădăcinare.

2. Obiectivul general și cele specifice ale apelului de propuneri

Obiectivul general al fondului este de a consolida capacitățile operaționale și de implementare ale GAL-urilor și de a dezvolta competențele de management ale GAL-urilor pe subiecte specifice.

Obiectivul specific este susținerea proiectelor și inițiativelor care sprijină realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală GAL, elaborat în cadrul implementării abordării LEADER în teritoriul GAL.

Reieșind din cele menționate mai sus, în anul 2025, vor fi selectate și finanțate proiectele din următoarele direcții prioritare/obiective specifice ale Strategiei de Dezvoltare Locală GAL:

1.1. Modernizarea și creșterea performanței în sectorul agricol și alimentar:

M. S. 1.1.1. Stimularea lansării și dezvoltării afacerilor agricole în teritoriul GAL.

M. S. 1.1.2. Susținerea activităților economice din domeniul alimentar și conexe domeniului agricol.

O.S. 1.2. Diversificarea și dezvoltarea sectorului non-agricol în teritoriul GAL

M.S. 1.2.1. Încurajarea practicării activităților non-agricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale.

O.S. 2.1. Îmbunătățirea mediului ambiant și a infrastructurii publice

M.S. 2.1.2. Susținerea acțiunilor de protecție a mediului înconjurător și amenajare a teritoriului.

2.2. Asigurarea accesului la servicii publice de înaltă calitate

M.S. 2.2.1. Modernizarea și diversificarea serviciilor publice și sociale, inclusiv prin dotarea prestatorilor de servicii din domeniul public și privat.

3.2. Consolidarea identității teritoriale și dezvoltarea ofertei turistice a zonei GAL

M.S. 3.2.1. Sporirea potențialului turistic prin diversificarea produselor locale și ocupațiilor tradiționale specifice zonei GAL.

M.S. 3.2.2. Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii, facilităților și serviciilor turistice.

3. Entitățile și persoanele eligibile să participe la apelul de propuneri

Sunt eligibile să participe:

- Entități juridice din **sectorul antreprenorial, public și civic**, care au adresă juridică și își desfășoară activitatea pe teritoriul GAL „VALEA NISTRULUI DE JOS”;
- Grupurile de organizații și/sau instituții, asociate pentru implementarea unui proiect de dezvoltare locală a GAL, care au adresă juridică pe teritoriul GAL „VALEA NISTRULUI DE JOS”;
- Persoanele fizice cu dreptul să practice activități de întreprinzător, fără a constitui o persoană juridică în conformitate cu legislația RM cum sunt „GT”, „Î”, deținătorii de patentă*, care intră în componența GAL „VALEA NISTRULUI DE JOS”.

4. Entitățile și persoanele care nu sunt eligibile să participe la apelul de propuneri

Nu sunt eligibili să participe:

- Solicitanții care nu corespund criteriilor de eligibilitate menționate în Punctul 3;
- Solicitanții care sunt în proces de insolabilitate, faliment, reorganizare sau orice alte proceduri judiciare;
- Solicitanții care au calitate de fondatori cât și soții/soțiile acestora, în întreprinderile care solicită finanțare în cadrul unei alte aplicații în cadrul prezentului apel;

NOTĂ: În cadrul prezentului apel, același solicitant poate depune doar o cerere de finanțare și poate fi beneficiar doar a unui singur proiect, indiferent dacă acesta se va implementa individual sau prin asociere, cu excepția sectorului public care poate beneficia, individual sau prin asociere, de cel mult 2 proiecte în cadrul unui apel de finanțare (ONG-urile sau instituțiile publice din cadrul APL-ului aparțin sectorului public și trebuie să prezinte acceptul Primăriei pentru depunerea aplicației de finanțare).

Dacă se identifică un conflict de interese, unde interesele personale sau financiare ale applicantului pot influența sau compromite implementarea proiectului, Comitetul de Selecție are dreptul să nu accepte proiectul.

În cadrul prezentului apel, același solicitant poate depune doar o aplicație de finanțare, dar totodată este eligibil să participe și în calitate de partener de implementare în cadrul altor aplicații depuse din alt sector.

5. Termenul de depunere a aplicațiilor

Termenul de depunere a formularelor de aplicare și anexe este între **16 Iunie - 07 Iulie 2025, ora 22:00.**

6. Procedura de aplicare și documentele necesare

În cadrul prezentului apel de propuneri, procedura de aplicare va fi **online, exclusiv pe platforma MLIS.**

Procedura de aplicare online :

- a. Completarea Formularului de aplicare pe platforma MLIS și toate anexele necesare.
- b. Formularul de aplicare poate fi completat, accesând următorul link: https://mlis.md/ro/beneficiary_registration
Formularul de aplicare poate fi trimis numai după ce vor fi completate toate rubricile/se va oferi răspuns la toate întrebările din cadrul tuturor părților formularului.

- 1) Cererea de finanțare (vezi Anexa 1).
- 2) Copia extrasului valabil din Registrul de Stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali. Gospodăriile Tărănești (GT) prezintă copia certificatului de înregistrare cu anexarea declarației de constituire.
- 3) Declarația pe propria răspundere a applicantului privind veridicitatea datelor și documentelor prezentate în cadrul Apelului propunerilor de proiecte (semnat electronic de către applicant), inclusiv angajamentul de a nu înstrăina /transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării, ci de utilizare a acesteia conform destinației (vezi Anexa 2).
- 4) Certificatul privind lipsa restanțelor la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național la momentul depunerii cererii; (excepție fac APL) .
- 5) Copia deciziei consiliului local (pentru sectorul public) privind:
 - a) aprobarea proiectului investițional;
 - b) dovada capacității de cofinanțare în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional pentru sectorul public;
 - c) împuternicirea persoanei pentru a depune cererea de proiect investițional, cu dreptul de a semna contractul de acordare a subvenției în avans și alte acte administrative;
- 6) Cel puțin trei oferte pentru utilajul, echipamentul, serviciul, materialul de construcții ce urmează a fi achiziționate în cadrul proiectului investițional;
- 7) Copia actelor ce atestă dreptul de proprietate/posesie a bunurilor imobile pentru care se efectuează investiția;
- 8) În cazul bunurilor proprietate privată, acestea nu trebuie să fie grevate, cu excepția cazului în care datoria reprezintă un împrumut destinat exclusiv finanțării investiției;
- 9) Copia contractului de societate civilă – pentru proiectele investiționale efectuate prin asociere;
- 10) Documente relevante domeniului de acțiune pentru care se planifică a fi efectuată investiția;
- 11) Copia devizului de cheltuieli și, după caz, proiectul tehnic elaborat de specialiști autorizați în domeniu;
- 12) Procesul verbal de selectare a ofertei;
- 13) Programul evenimentului/atelierului/instruirii planificate în cadrul proiectului, o schiță a materialului promoțional etc. *(punctele date sunt expuse la cererea de finanțare la partea Anexe).*
- 14) Poze curente de la fața locului și imagini/scheme/proiecte cu rezultatul dorit(ex. utilajul dorit/proiectul clădirii etc.)

15) În cazul în care proiectul prevede investiții în utilaje specifice agriculturii ecologice, se va prezenta copia unui certificat valabil eliberat de organul național sau internațional de certificare care confirmă activitatea de producere ecologică (organică, biologică) sau că gospodăria este în perioada de conversie de la metoda tradițională la cea ecologică (organică, biologică).

NOTĂ: Procedura de aplicare va fi considerată încheiată doar dacă vor fi respectate toate condițiile de aplicare. Recomandăm inițierea aplicării doar după ce vă asigurați că dispuneți de toate actele/anexele necesare și consultanța cu managementul GAL.

În cazul apariției unor întrebări/ neclarități cu privire la apelul de propuneri sau aveți nevoie de suport la procedura de aplicare online, Vă rugăm să contactați Directorul GAL, Suhani Cristina, la nr. de telefon: 060846858 sau pe email: gal.valeanistruluidejso@gmail.com.

7. Condițiile de finanțare

Apelul de propuneri Nr. 1/2025 din cadrul GAL „Valea Nistrului de Jos” este conceput pentru a mobiliza actorii comunității locale și de a-i încuraja să contribuie la procesele de dezvoltare locală prin finanțarea proiectelor. Un rol primordial al acestui proces este atribuit și stimulării activismului local (inclusiv activizarea tinerilor și femeilor).

Subvenția în avans se acordă beneficiarului de către Agenție, în baza unui contract de acordare a subvenției. Subvenția în avans se transferă în contul trezorerial pentru sectorul public și în contul bancar pentru sectorul civic și antreprenorial la momentul semnării contractului de acordare a subvenției în avans.

Valoarea subvenției per proiect: min. 40 000 MDL - max. 100 000 MDL. Valoarea subvenției pentru un proiect investițional efectuat prin asocierea a doi și a mai mulți solicitanți: min. 100 000 MDL - max. 250 000 MDL.

Sectoarele: business/antreprenorial, public, civic.

Subvenția în avans se acordă în următoarele proporții:

- 1) pentru sectorul public – până la 80% din valoarea costurilor eligibile;
- 2) pentru sectorul antreprenorial – până la 60% din valoarea costurilor eligibile;
- 3) pentru sectorul civic - până la 85% din valoarea costurilor eligibile;

Contribuția indicată de aplicant în buget este obligatorie. Modificarea contribuției în vederea micșorării va atrage după sine micșorarea corespunzătoare a subvenției.

Se va accepta doar contribuția proprie financiară.

Termenul limită de implementare a proiectelor – 15 DECEMBRIE 2025.

Costuri eligibile:

În conformitate cu măsurile prevăzute în SDL se finanțează următoarele domenii de acțiuni:

- ✓ costuri pentru diversificarea economiei rurale, înființarea și dezvoltarea întreprinderilor/afacerilor noi și locurilor de muncă;
- ✓ costuri pentru achiziționarea echipamentelor și utilajelor;
- ✓ costuri pentru construcția/renovarea/extinderea/modernizarea spațiilor și clădirilor de importanță economică, socială, istorică și culturală;
- ✓ costuri pentru construcția/renovarea/extinderea/modernizarea și dezvoltarea infrastructurii economice în zonele rurale;

- ✓ costuri pentru stabilirea/renovarea/extinderea/modernizarea serviciilor publice locale;
- ✓ costuri legate de crearea și dezvoltarea artizanatului/meșteșugăritului popular;
- ✓ costuri legate de protecția mediului ambiant și a biodiversității;
- ✓ costurile ce sprijină dezvoltarea turismului rural;
- ✓ costuri pentru crearea, dezvoltarea și consolidarea serviciilor sociale.
- ✓ servicii de instalare, de montaj, lucrări mecanizate, servicii de transport.

Costuri neeligibile:

- ❖ costuri suportate înainte și după perioada de implementare indicată în contract;
- ❖ achiziția și închirierea imobilului (terenuri, clădiri);
- ❖ compensarea costurilor în cadrul altor proiecte implementate de GAL;
- ❖ cheltuieli ce constituie finanțare dublă a aceleiași activități;
- ❖ premii, cadouri și alte forme de stimulente financiare și materiale;
- ❖ studii de fezabilitate;
- ❖ băuturi alcoolice, produse din tutun și substanțe narcotice, arme;
- ❖ fondurile cheltuite pentru influențarea procesului de înregistrare a participanților la alegeri sau a rezultatelor acestor alegeri, fonduri cheltuite pentru campanii electorale și finanțarea partidelor politice, blocurilor electorale sau candidaților independenți, sau alte activități cu tentă politică.
- ❖ fonduri cheltuite pentru finanțarea organizațiilor sau persoanelor implicate în activități teroriste sau criminale;
- ❖ costuri de datorie, deservirea datoriei, dobânda datoriei;
- ❖ costurile de schimb valutar, taxele și pierderile ocazionale de schimb valutar;
- ❖ provizioane pentru pierderi și provizioane pentru oricare obligații viitoare;
- ❖ cheltuieli pentru comisioane bancare, costurile garanțiilor bancare și cheltuielile similare;
- ❖ amenzi, penalități și costuri legate de litigii;
- ❖ cheltuieli în scop de caritate sau ajutor material;
- ❖ costuri de achitare a taxei pe valoare adăugată (TVA), cu excepția proiectelor inițiate de către autoritățile publice locale;
- ❖ armament, arme și echipament militar;
- ❖ mărfuri și servicii, inclusiv instruire, activități menite să sprijine în administrarea și operarea forțelor de poliție sau forțelor de ordine sau finanțare pentru programe de informații sau supraveghere internă;
- ❖ produse de lux și echipamente pentru jocuri de noroc;
- ❖ bunuri, materiale sau echipament/utilaj la mâna a doua;
- ❖ bunuri achiziționate de la persoane afiliate;
- ❖ cheltuielile vamale;
- ❖ achitățile efectuate în cadrul operațiunilor de schimb al mărfurilor (barterul), precum și operațiunile de compensare și contractele de cesiune
- ❖ alte cheltuieli care nu sunt indicate în buget.

8. Procedura de evaluare a aplicațiilor

Procedura de evaluare a aplicațiilor se va desfășura în două etape:

- I etapă- GAL-ul verifică conformitatea cererilor de finanțare a proiectelor conform criteriilor de evaluare a conformității. Evaluarea conformității va fi efectuată de către personalul executiv al GAL-lui. Propunerile de proiect care nu întrunesc următoarele condiții de conformitate nu vor fi promovate la etapa de evaluate de conținut:

- Cererea de finanțare este depusă de o entitate eligibilă să participe la apelul de propuneri (vezi punctul 3);
- Cererea de finanțare a proiectului este depusă în conformitate cu procedura și termenul stabilit în apel;
- Cererea de finanțare a proiectului corespunde modelului anexat (vezi anexa 1);
- Cererea de finanțare a proiectului este completă și conține toate documentele obligatorii (vezi punctul 6);
- Solicitantul a depus o singură cerere de finanțare, *cu excepția sectorului public care poate beneficia, individual sau prin asociere, de cel mult 2 proiecte în cadrul unui apel de finanțare;*
- Perioada de implementare a proiectului se încadrează în termenii de implementare prevăzuți la punctului 7;
- Subvenția în avans solicitată se încadrează în limita prevăzută la punctul 7;
- Contribuția solicitantului corespunde minimului necesar.

Criteriile de evaluare de conținut sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Nr.	Criteriul	Punctaj maxim	Ce se verifică?	Punctaj atribuit
CRITERII GENERALE				
1.	Pregătire pentru proiectul corespunzătoare implementarea	1	<i>Explicație: Se consideră că proiectul este pregătit corespunzător atunci când solicitantul a depus cel puțin două dintre următoarele documente relevante pentru implementare, de exemplu:</i> • <i>documentație tehnică,</i> • <i>autorizație pentru folosirea speciala a apelor</i> • <i>autorizația de construcție/activități comerciale/prestarea serviciilor, aviz sanitar pentru producători, aviz de prevenire a incendiilor, autorizație sanitar-veterinară, autorizație de gestionare a deșeurilor, autorizație pentru colectarea plantelor spontane inclusiv medicinale naturale, certificat de clasificare a structurii de primire turistică etc.</i> • <i>notificarea către autoritatea competentă;</i> • <i>estimarea costului investiției;</i> • <i>oferte ale furnizorilor;</i> • <i>Programul evenimentului/atelierului/întâlnirii;</i> • <i>o schiță a materialului promoțional.</i>	
			Documentele prezentate de solicitant nu confirmă pregătirea acestuia pentru implementarea proiectului.	0

			Documentele prezentate de solicitant confirmă pregătirea corespunzătoare pentru implementare.	1
2.	Cost-eficiență	1	Costurile proiectului sunt insuficiente sau exagerate, și/sau slab argumentate.	0
			Costurile proiectului sunt realiste și bine argumentate. Solicitantul face trimiteri la analize ale pieței făcute anterior și alte documente confirmative.	1
3.	Teritoriul acoperit	2	Descrierea proiectului nu indică în mod clar din ce localitate/-ți face parte grupul țintă al proiectului.	0
			Descrierea proiectului indică în mod clar că grupul țintă al proiectului sunt locuitorii unei localități din GAL.	1
			Descrierea proiectului indică în mod clar că grupul țintă al proiectului sunt locuitori din câteva localități din GAL sau din întreg teritoriu GAL.	2
4.	Beneficiarii proiectului	1	Populația din teritoriul GAL ce va avea unele beneficii în urma implementării proiectului, estimativ este cuprinsă între 1-50 beneficiari.	0
			Populația din teritoriul GAL ce va avea unele beneficii în urma implementării proiectului, estimativ > 50 beneficiari.	1
5.	Inovația <i>(Definiția „inovației” (LP 50/2021) - stimularea unor abordări noi în dezvoltarea zonelor rurale, inclusiv transferul și modernizarea cunoștințelor tradiționale sau găsirea unor soluții noi la problemele rurale persistente care nu au putut fi rezolvate în mod satisfăcător și durabil prin aplicarea altor metode.)</i>	2	Proiectul nu conține elemente de inovație pentru teritoriul GAL.	0
			Proiectul conține elemente de inovație pentru teritoriul GAL.	1
			Proiectul conține elemente de inovație la nivel național.	2
6.	Crearea de oportunități pentru anumite grupuri sociale (<i>tineri, femei, persoane social-vulnerabile, minorități etnice, persoane în etate</i>)	2	Proiectul nu presupune activități dedicate niciunui grup social vizat și nu promovează implicarea persoanelor în dezvoltarea comunitară, dezvoltarea afacerilor și nu consolidează potențialul acestora.	0

			Proiectul conține activități dedicate unui grup social vizat și promovează implicarea persoanelor în dezvoltarea comunitară, dezvoltarea afacerilor sau consolidează potențialul acestora.	1
			Proiectul conține activități dedicate pentru cel puțin 2 grupuri sociale vizate și promovează implicarea persoanelor în dezvoltarea comunitară, dezvoltarea afacerilor sau consolidează potențialul acestora.	2
7.	Aplicarea soluțiilor favorabile protecției mediului <i>(de exemplu: reducerea emisiilor CO2, valorificarea și gestionarea sustenabilă a resurselor naturale, popularizarea informațiilor privind necesitatea ocrotirii mediului înconjurător, etc.)</i>	2	Proiectul nu presupune implementarea soluțiilor ce vor influența pozitiv situația ecologică pe teritoriul GAL.	0
			Implementarea activităților proiectului va contribui la îmbunătățirea situației ecologice într-o localitate din teritoriul GAL.	1
			Implementarea activităților proiectului va contribui la îmbunătățirea situației ecologice în câteva localități/pe întreg teritoriul GAL.	2
8.	Contribuția la atingerea indicatorilor setați pe măsura de referință din SDL și obiectivul specific pentru care contribuie măsura dată	3	Proiectul se încadrează în tematica măsurii din SDL, dar nu va contribui la creșterea indicatorilor menționați în SDL pentru măsura și/sau obiectivul specific în cadrul căreia a fost depusă cererea de finanțare.	0
			Proiectul va contribui la creșterea a 1-2 indicatori menționați în SDL pentru măsura și/sau obiectivul specific în cadrul căreia a fost depusă cererea de finanțare.	1
			Proiectul va contribui la creșterea a 3-5 indicatori menționați în SDL pentru măsura și/sau obiectivul specific în cadrul căreia a fost depusă cererea de finanțare.	2
			Proiectul va contribui la creșterea a peste 5 indicatori menționați în SDL pentru măsura și/sau obiectivul specific în cadrul căreia a fost depusă cererea de finanțare.	3
9.	Locuri de muncă create	2	Proiectul nu va contribui la crearea locurilor de muncă.	0
10.	Întreprinderi noi create*	1	Proiectul nu este implementat de o întreprindere nou-creată	0

	<i>(pentru proiecte de dezvoltare economică)</i>		Proiectul este implementat de o întreprindere nou-creată	1
11.	**Responsabilitate socială a mediului de afaceri <i>(Sub sintagma „responsabilitatea socială a mediului de afaceri” se înțelege că implementarea proiectului din domeniul antreprenorial, pe lângă scopurile de profit pe care le urmărește, mai are și elemente/activități non-profit, implementarea cărora va contribui la dezvoltarea comunitară.</i> <i>În cazul proiectelor publice sau civice se va urmări dacă sunt atrași parteneri din mediul de afaceri cu scopul responsabilizării sociale a acestora.)</i>	1	Proiectul nu prevede elemente sau activități de responsabilitate socială a mediului de afaceri. Proiectul prevede elemente sau activități de responsabilitate socială a mediului de afaceri.	0 1
12.	**Rețele în domeniul serviciilor turistice susținute	1	Rețele în domeniul serviciilor turistice nu sunt susținute prin activitățile proiectului. Rețele în domeniul serviciilor turistice sunt susținute prin activitățile proiectului.	0 1
13.	**Lanțuri valorice scurte sau piețe locale create sau care au obținut susținere <i>(Lanțul valoric scurt poate fi definit ca un lanț de aprovizionare care implică un număr limitat de operatori economici, angajați în cooperare, dezvoltare economică locală și relații geografice și sociale strânse și este caracterizat prin distanță fizică scurtă sau implicarea a puțini intermediari între producători și consumatori.)</i>	1	Prin intermediul proiectului nu sunt create lanțuri valorice scurte sau piețe locale și nu obțin susținere cele existente. Prin intermediul proiectului sunt create lanțuri valorice scurte sau piețe locale și/sau obțin susținere cele existente.	0 1
14.	**Incubatoare de afaceri/centre de prelucrare create, modernizate sau	1	Prin intermediul proiectului nu sunt create, renovate sau modernizate incubatoare de afaceri/centre de prelucrare	0

	renovate		Prin intermediul proiectului sunt create, renovate sau modernizate incubatoare de afaceri/centre de prelucrare.	1
15.	**Drumuri locale/trotuare construite/renovate	1	Prin intermediul proiectului nu sunt construite/renovate infrastructură și căi de acces.	0
			Prin intermediul proiectului sunt construite/renovate infrastructură și căi de acces.	1
16.	**Obiecte de infrastructură turistică nou-create, renovate/modernizate	1	Prin intermediul proiectului nu sunt create obiecte de infrastructură turistică.	0
			Prin intermediul proiectului sunt create noi obiecte de infrastructură turistică.	1
17.	**Locuri de cazare create	1	Prin intermediul proiectului nu sunt create locuri de cazare.	0
			Prin intermediul proiectului sunt create locuri de cazare.	1
18.	**Trasee turistice de drumeție sau trasee pentru bicicliști renovate sau create.	1	Prin intermediul proiectului nu sunt create/renovate trasee turistice de drumeție sau trasee pentru bicicliști.	0
			Prin intermediul proiectului sunt create/renovate trasee turistice de drumeție sau trasee pentru bicicliști.	1
19.	**Monumente conservate sau restaurate	1	Prin intermediul proiectului nu sunt conservate sau restaurate monumente.	0
			Prin intermediul proiectului sunt conservate sau restaurate monumente.	1
20.	**Dotarea tehnico-materială pentru conservarea/promovarea culturii și patrimoniului local	1	Proiectul nu presupune dotarea tehnico-materială pentru conservarea culturii și patrimoniului local.	0
			Proiectul presupune dotarea tehnico-materială pentru conservarea culturii și patrimoniului local.	1
21.	**Condiții create sau îmbunătățite pentru prelucrarea produselor agricole	1	Proiectul nu presupune crearea/îmbunătățirea condițiilor pentru prelucrarea produselor agricole.	0
			Proiectul nu presupune crearea/îmbunătățirea condițiilor pentru prelucrarea produselor agricole.	1
22.	**Transfer de cunoștințe sau	1	Prin intermediul proiectului nu are loc transfer	0

	de practici bune		de cunoștințe sau de practici bune	
			Prin intermediul proiectului are loc transfer de cunoștințe sau de practici bune	1
23.	**Crearea de noi rețele/asociații de producători	1	Prin intermediul proiectului nu are loc crearea de noi rețele/asociații de producători	0
			Prin intermediul proiectului are loc crearea de noi rețele/asociații de producători	1
24.	**Stimularea dezvoltării a noi sfere de producere/servicii	2	Proiectul nu stimulează dezvoltarea unei noi sfere de producere/servicii.	0
			Proiectul stimulează dezvoltarea unei noi sfere de producere/servicii pentru o localitate.	1
			Proiectul stimulează dezvoltarea unei noi sfere de producere/servicii pentru întreg teritoriul GAL.	2

Notă:

* Întreprindere înregistrată conform legislației în vigoare, care nu depășește termenul de un an de la înființare.

** Conform pct. 70 din Regulamentul privind acordarea subvențiilor în avans pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER, criteriile generale se aplică de către toate grupurile de acțiune locală la evaluarea cererilor de finanțare a proiectelor, iar criteriile speciale pot fi stabilite de către GAL în procesul de evaluare a cererilor, ținând cont de specificul grupului de acțiune locală sau a măsurii în care se încadrează proiectul, în conformitate cu regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de selectare a proiectelor. Lista de criterii speciale este orientativă și GAL poate să stabilească alte criterii speciale, după necesitate.

Evaluarea de conținut a Comitetului de Selectare GAL constă în:

- atribuirea unui punctaj pentru fiecare criteriu stipulat mai sus;
- stabilirea punctajului total;
- elaborarea listei de clasament, împreună cu observații/comentarii pe marginea aplicațiilor; clasamentul va fi făcut pentru fiecare măsură de sprijin separat
- emiterea unei recomandări privind acceptarea aplicației spre finanțare sau respingerea aplicației;
- stabilirea cuantumului propus spre subvenționare.

Notă: În cazul proiectelor cu același punctaj, prioritate au proiectele ce acumulează un punctaj mai mare la următoarele criterii:

- crearea locurilor de muncă;
- crearea întreprinderilor- pentru proiecte de dezvoltare economică;
- numărul mai mare al beneficiarilor în urma implementării proiectului.

Deciziile privind proiectele selectate spre finanțare vor fi aprobate de Adunarea Generală GAL.

NOTĂ: Examinarea și aprobarea finală a cererilor de finanțare a proiectelor se efectuează de către AIPA. Agenția, în baza raportului privind organizarea și desfășurarea concursului de selectare a cererilor de finanțare în cadrul GAL-lui, verifică respectarea de către GAL a procesului de organizare a concursului și transparența în procesul de luare a deciziilor. Aprobarea finală a cererii de finanțare a proiectului se efectuează de către AIPA în baza fișei de examinare și aprobare finală, conform modelului aprobat prin Ordinul MAIA nr. 71 din 15.05.2024. Agenția notifică solicitantului aprobarea sau respingerea cererii de finanțare a proiectului în termen de până la 10 zile lucrătoare de la data aprobării finale a acesteia.

9. Procedura de evaluare de mediu și tehnic a aplicațiilor

Proiectul se realizează pe teritoriul GAL.

Cererea de finanțare se încadrează în măsurile prevăzute în prezentul apel (vezi punctul 2).

Notă: În urma verificării conformității fiecare Cerere de finanțare va primi calificativul „conform” sau „neconform”. Pentru cererile de finanțare a proiectelor neconforme GAL-ul va întocmi o notificare privind conformarea acestora cerințelor în termen de până la 5 zile, care se va aduce la cunoștința solicitantului prin poșta electronică. În cazul în care neconformitățile cererii de finanțare a proiectului nu au fost înlăturate, solicitantul poate depune o nouă cerere în cadrul următorului apel.

- II etapă - evaluarea de conținut a aplicațiilor

Evaluarea de conținut a aplicațiilor va fi efectuată de către Comitetul de Selectare (CS) al GAL „Valea Nistrului de Jos”, doar pentru aplicațiile care au trecut de etapa I de examinare, adică au întrunit condițiile de conformitate, menționate la punctul 8. CS este alcătuit **din 7 membri permanenți, iar personalul Organului executiv vor îndeplini funcția de secretariat.**

Criteriile de evaluare de conținut sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Nr d/o	Denumirea criteriilor de evaluare	Descrierea criteriilor de evaluare	Importanța criteriilor
1	<i>Scopul proiectului și activitățile planificate</i>	- Scopul este clar formulat și corelat cu unul din obiectivele specifice din SDL selectat spre finanțare. - Justificarea investiției și activitățile planificate sunt bine argumentate	15%
2	<i>Cost-eficiența proiectului</i>	- Bugetul corespunde cu activitățile planificate în aplicația de finanțare. - Bugetul proiectului propus este realist și argumentat sau costurile sunt insuficiente/ exagerate. - Este indicată suma și sursa contribuției.	15%
3	<i>Rezultatele planificate</i>	- Rezultatele planificate în rezultatul implementării proiectului sunt clare și măsurabile. - Beneficiarii direcți/indirecți preconizați și nr. acestora corespund scopului proiectului și rezultatelor planificate - Proiectul prevede crearea locurilor de muncă.	15%
4	<i>Realizabilitatea proiectului</i>	- Reieșind din activitățile planificate, buget dar și alte aspecte legale (ex: necesitatea unor acte permissive), cât este de posibilă implementarea cu succes a proiectului în perioada stabilită de potențialul beneficiar.	10%

		- Riscurile de implementare și măsurile de atenuare descrise de către aplicant sunt realiste.	
		-	
5	<i>Durabilitatea</i>	- Potențialul beneficiar va avea capacitatea de a menține în condiții optime investiția și de a genera rezultate pe termen lung, continuitatea dovedită a proiectului după încheierea finanțării.	10%
6	<i>Proiectul face parte din categoriile enumerate la pct. 7.1</i>	- Prezența măsurilor de eficiență energetică și a inițiativelor îndreptate spre susținerea acțiunilor concrete de protecție a mediului și a resurselor naturale în ideea generală a proiectului.	10%
7	<i>Importanța pentru GAL, impactul și schimbarea produsă</i>	- Schimbarea care urmează să aibă loc în urma implementării proiectului este clară și argumentată - Proiectul va avea un impact direct, rapid și amplu asupra populației și are potențialul de a fi reprodus (multiplicat) pe teritoriul GAL. - Proiectul prevede măsuri de responsabilitate socială care prevăd acțiuni de ajutor a comunității GAL (donații, voluntariat, sprijinirea educației, ș.a)	20%
8	<i>Inovația proiectului propus spre implementare p/u GAL</i>	- Implementarea proiectului vizat presupune soluții, produse/ servicii/ procese tehnologice noi, etc. pentru localitate, zonă. - Proiectul prevede implementarea unor soluții și/sau activități care vor contribui la îmbunătățirea situației ecologice pe teritoriul GAL.	5%
	TOTAL	-	100%

Evaluarea de conținut a Comitetului de Selectare GAL constă în:

- atribuirea unui punctaj pentru fiecare criteriu stipulat mai sus, se va face pe o scară de la 0 la 5, unde: 0 – lipsește informația; 1 – foarte slab, 2 – slab, 3 – mediu, 4 – bine, 5 – foarte bine;
- efectuarea mediei ponderate a punctajului final;
- elaborarea listei de clasament, împreună cu observații/comentarii pe marginea aplicațiilor;
- emiterea unei recomandări privind acceptarea aplicației spre finanțare, respingerea aplicației sau trecerea în lista de rezervă;
- stabilirea cuantumului propus spre cofinanțare.

În rezultatul vizitei, p/u fiecare proiect, vor fi îndeplinite fișe de mediu și tehnice în care vor stabili realizabilitatea proiectului prin prisma respectării legislației de mediu, legislației în construcții, ș.a, vor fi formulate indicații și recomandări.

Mediul înconjurător și dezvoltarea socio-economică sunt componente ale dezvoltării durabile, care se află într-o strânsă interacțiune și nu pot fi separate. De aceea, măsurile și proiectele susținute de către GAL „Valea Nistrului de Jos” vor aborda integrativ problemele comunitare și va respecta dreptul comunităților la un mediu favorabil de viață, utilizarea rațională a resurselor naturale, integrarea cerințelor de mediu în deciziile economice și sociale, accesul la informația de mediu și participarea comunităților locale la luarea deciziilor de mediu, susținerea practicilor sustenabile de mediu, eficientizarea proceselor de producție prin tehnologii, utilaje, procedee inovative, nonpoluante, promovarea agriculturii organice, managementului eficient al deșeurilor. GAL-ul tinde să crească nivelul de conștientizare în rândul beneficiarilor de proiecte privind importanța respectării cerințelor de mediu și tehnice în procesul desfășurării activităților de dezvoltare.

În acest context, îndemnăm solicitanții de grant în cadrul apelului din teritoriul GAL „Valea Nistrului de Jos” să planifice activitățile din proiect ținând cont de conexiunea dintre scopul proiectului, tipul investiției și cerințele tehnice și de protecție a mediului.

Toate propunerile de proiect aprobate pentru finanțare de către Comitetul de Selectare și aprobate de Adunarea Generală GAL, vor fi supuse evaluării impactului activităților socio-economice asupra mediului și corespunderii tehnice reieșind din prevederile cadrului legal național și internațional.

În procesul de implementare, beneficiarii își vor asuma să pună în aplicare măsuri relevante (recomandate de experți) pentru a atenua impactul negativ asupra mediului, infrastructurii sau sănătății publice, în conformitate cu Legislația în vigoare de mediu și în construcții.

Dacă proiectul presupune avize/acte relevante investiției din domeniul protecției mediului și autorizărilor necesare conform cadrului legal, beneficiarul va obține aceste acte/avize și le va prezenta la etapa de raportare.

10.Perioada și condițiile de contractare și finanțare

Termenul limită de implementare a proiectelor de către beneficiari nu poate depăși data de 15 decembrie 2025.

Pentru semnarea contractului de acordare a subvenției în avans, beneficiarii de subvenții prezintă documente confirmative privind capacitatea de cofinanțare în termen de 10 zile de la data recepționării notificării.

Pentru sectorul public drept document confirmativ al capacității de cofinanțare este decizia consiliului local privind disponibilitatea mijloacelor financiare din bugetul local pentru implementarea proiectului investițional, împrumuturilor, cofinanțării private, iar pentru sectorul civic și antreprenorial capacitatea de cofinanțare se demonstrează prin deținerea mijloacelor financiare în contul bancar.

Confirmarea capacității de cofinanțare servește drept temei pentru semnarea contractului de acordare a subvenției în avans.

Subvenția în avans pentru **sectorul public** se acordă în două tranșe și se efectuează în modul următor:

1) I tranșă – în mărime de 80% din valoarea subvenției aprobate de Agenție, este acordată beneficiarului în baza cererii de debursare, după semnarea contractului de acordare a subvenției în avans cu Agenția. Această plată se efectuează după prezentarea documentelor confirmative privind deschiderea contului trezorerial și transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie, în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional;

2) a II-a tranșă – în mărime de 20% din valoarea subvenției aprobate de Agenție, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea cheltuielilor în valoare de 80% din valoarea proiectului investițional, însoțită de următoarele documente financiare:

- a) documentele primare: copiile facturilor fiscale/declarațiilor vamale și invoice-urilor;
- b) ordinele de plată;
- c) devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate;
- d) actul de verificare pe teren/din oficiu al Agenției, în care se confirmă cheltuielile suportate de către beneficiar și stadiul operațional al proiectului;
- e) actul de dare în exploatare și/sau punere în funcțiune a utilajului/echipamentului dobândit.

Beneficiarul de subvenții este obligat ca, în termen de 20 de zile de la data finalizării proiectului, să prezinte Agenției documentația financiară: documentele primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale și invoice-urilor); ordinele de plată; devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate; copia procesului-verbal de recepție la finalizarea lucrărilor și a procesului-verbal de recepție finală, însoțite de acordul de mediu sau de avizul expertizei ecologice de stat, după caz, eliberat în modul stabilit; documentația de proiect și devizul de cheltuieli.

Subvenția în avans pentru **sectorul civic** se acordă în două tranșe și se efectuează în modul următor:

- 1) I tranșă – în mărime de 80% din valoarea subvenției aprobate de către Agenție, este acordată beneficiarului în baza cererii de debursare, după semnarea contractului de acordare a subvenției în avans cu Agenția. Această plată se efectuează după prezentarea documentelor confirmative privind deschiderea contului bancar și transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie, în proporție de cel puțin 15% din valoarea proiectului investițional;
- 2) a II-a tranșă – în mărime de 20% din valoarea subvenției aprobate de Agenție, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea efectuării investiției, însoțită de următoarele documente:

- a) documentele primare: copiile facturilor fiscale/declarațiilor vamale și invoice-urilor;
- b) copia contractului de vânzare-cumpărare a utilajului, a echipamentului, a serviciilor, după caz;
- c) ordinele de plată care confirmă achitarea integrală a bunului/serviciilor achiziționate;
- d) actul de dare în exploatare și/sau punere în funcțiune a utilajului/echipamentului achiziționat.

Subvenția în avans pentru **sectorul antreprenorial** se acordă în două tranșe și se efectuează în modul următor:

- 1) I tranșă – în mărime de 70% din valoarea subvenției aprobate de către Agenție, este acordată beneficiarului în baza cererii de debursare, după semnarea contractului de acordare a subvenției în avans cu Agenția. Această plată se efectuează după prezentarea documentelor confirmative privind deschiderea contului bancar și transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie, în proporție de cel puțin 40% din valoarea proiectului investițional;
- 2) a II-a tranșă – în mărime de 30% din valoarea subvenției aprobate de către Agenție, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea efectuării investiției, însoțită de următoarele documente:

- a) documentele primare: copiile facturilor fiscale/declarațiilor vamale și invoice-urilor;
- b) copia contractualului de vânzare-cumpărare a utilajului, a echipamentului, a serviciilor, după caz;

- c) ordinele de plată care confirmă achitarea integrală a bunului/serviciilor achiziționate;
- d) actul de dare în exploatare și/sau punere în funcțiune a utilajului achiziționat și, după caz, certificatul de înmatriculare;
- e) dovada că solicitantul este deținătorul legal al bunurilor imobile și/sau al părților componente ale acestora în care urmează să se efectueze investiția. Pentru bunurile imobile deținute în folosință/comodat, termenul este de cel puțin trei ani, calculat începând cu anul efectuării investiției;
- f) în cazul proprietăților private deținute, dovada că acestea sunt lipsite de orice obligații sau garanții financiare față de stat sau terți, cu excepția cazului în care datoria reprezintă un împrumut destinat exclusiv finanțării investiției;
- g) dovada înregistrării specialităților tradiționale.

În cazul în care, în urma achizițiilor, suma investițiilor este mai mică decât cea estimată la data încheierii contractului de acordare a subvenției în avans, tranșa finală constituie diferența dintre suma totală a subvenției și tranșa achitată anterior.

Beneficiarii de subvenții își asumă angajamentul să utilizeze subvenția doar în scopul implementării proiectului investițional și să nu înstrăineze sau să nu distrugă obiectul investiției pentru o perioadă de cel puțin trei ani.

Anexe:

Anexa 1 – Modelul Cererii de finanțare ; Anexa 2 – Declarația pe propria răspundere.